

Kursplan

Fakultetsnämnden för naturvetenskap och teknik
Sjöfartshögskolan

1SÄ21I Säkerhets- och miljöteknik II, 14 högskolepoäng
Safety Management and Environmental Technology II, 14 credits

STCW-referens

Sektion A-II/1, A-III/1, A-II/2 och A-III/2

Ämnesgrupp

Övriga tekniska ämnen

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd av institutionsstyrelsen vid Sjöfartshögskolan 2010-06-10

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2010

Förkunskaper

Grundläggande behörighet samt Fysik A, Matematik B eller Fysik 1b1 / 1a, Matematik 2a / 2b / 2c.

Förväntade studieresultat

Delkurs: SM B Överlevnadsteknik och räddningsutrustning, 1 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- redogöra för internationella och nationella regler rörande räddningsfarkoster och utrustning ombord
- tolka och förstå säkerhetsplan och mönstringslistor
- vända en livflotte med påtagen räddningsväst/överlevnadsdräkt
- förbereda och säkert sjösätta en räddningsfarkost
- säkert ta ombord räddningsfarkost
- ge korrekta order i samband med sjösättning och bordning av räddningsfarkoster
- ro, styra och handha en livbåt
- använda den utrustning som finns i räddningsfarkosten
- rigga lokaliseringsutrustning (EPIRB, SART)
- använda signalutrustning och pyrotekniska signaler
- redogöra för förberedande principiella åtgärder för helikopteroperationer

Delkurs: SM C Brandskydd avancerad, 4 hp

Studenten skall efter avslutad delkurs kunna:

- förklara relevanta delar av internationella och nationella bestämmelser
- förklara brandkemi och olika typer av bränder
- klargöra åtgärder i syfte att förhindra bränder
- använda brandskydds- och brandbekämpningsutrustning
- vidta relevant åtgärd vid händelse av brand, inbegripet farligt gods, olja-, kem- och gasbränder
- organisera och leda brandmanöver

Delkurs: SM E Olje- och kemikalietankfartyg, 4 hp

Studenten skall efter avslutad delkurs:

- kunna förklara risker med transport av skadliga ämnen i flytande form
- kunna redogöra för internationella och nationella regler rörande transport av skadliga ämnen i flytande form
- ha goda kunskaper om hur heta arbeten planeras och genomförs
- ha kännedom om tankfartygs konstruktion
- kunna förklara tankfartygs operation och sammanhängande risker

Delkurs: SM F Sjö- och försäkringsrätt, 5 hp

Studenten skall efter avslutad delkurs ha:

- kännedom om hur svensk sjörätt fungerar och dess koppling till internationell lagstiftning
- kännedom om redarnas rätt att begränsa sitt ansvar eller friskriva sig från ansvar vad avser personskada, sakskada eller oljeskada
- kännedom om gällande försäkringar inom sjöfarten
- grundläggande kunskaper om försäkringsvillkor inom internationell sjöfart
- kunskap om svenska kaskovillkors uppbyggnad

Innehåll

Delkurs: SM B Överlevnadsteknik och räddningsutrustning, 1 hp

- Olika typer av räddningsutrustning ombord
- Konstruktion och utrustning av livbåtar, livflottar och MOB-båtar
- Orientering om radioutrustning i räddningsfarkoster
- Sjösättningsanordningar för livbåtar, livflottar och MOB-båtar
- Metoder för sjösättning av räddningsfarkoster i hög sjö
- Metoder för ombordtagning av räddningsfarkoster
- Åtgärder efter övergivande av fartyg
- Sjösättning och ombordtagning av MOB-båtar
- Handhavande av livbåtsmotorer
- Placering av livräddningsutrustning ombord (Safety Plan)
- Underhåll av räddningsutrustning
- Beredskapsplaner
- Organisation och genomförande av livbåtsövningar
- Överlevnadsteknik, inkl.; vikten av övningar, personlig skyddsutrustning, beredskapen inför nödsituationer, åtgärder som skall vidtagas vid livbåtslarm, åtgärder som skall vidtagas inför fartygets övergivande, åtgärder som skall vidtagas om man hamnat i vattnet, åtgärder som skall vidtagas i räddningsfarkost samt de huvudsakliga risker som överlevande kan utsättas för
- Praktiska övningar med personlig skyddsutrustning, räddningsfarkoster och MOB-båt
- Räddningsoperationer med hjälp av helikopter
- Nationella och internationella bestämmelser och konventioner

Delkurs: SM C Brandskydd avancerad, 4 hp

Brandskydd, teori

- Grundläggande brandkunskap
- Antändning och antändningskällor
- Brännbara ämnen, brandrisker och spridning av brand
- Brandförebyggande konstruktionsprinciper för fartyg
- Klassificering av bränder och släckmedel
- Brandbekämpningsutrustning; brandlarmsystem, fast installerade brandbekämpningssystem, portabel brandbekämpningsutrustning inkl. släckutrustning, pumpar samt räddningsutrustning, personlig skyddsutrustning, andningsskydd och kommunikationsutrustning
- Underhåll av brandbekämpningssystem och brandbekämpningsutrustning
- Brandskyddsorganisationen ombord
- Räddningsledartaktik
- Beredskapsplaner
- Sammansättning och fördelning av personal till brandskyddsgrupper
- Organisation och genomförande av brandövningar
- Placering av brandskyddsutrustning och nödutgångar (Safety Plan)
- Brandbekämpningsoperationer till sjöss och i hamn med tyngdpunkt på organisation, taktik och ordergivning
- Effekten på fartygs stabilitet vid användning av vatten som släckmedel, säkerhets- och korrigerande åtgärder
- Kommunikation och koordination under brandbekämpningsoperationer
- Ventilationskontroll
- Kontroll av bränsle- och elsystem
- Risker vid brandbekämpning
- Bränder som involverar farligt gods
- Brandskyddsåtgärder och risker förbundna med förvaring och hantering av ämnen
- Omhändertagande och övervakning av skadade personer
- Procedurer för koordinering med räddningstjänst i land
- Undersökningar och upprättande av rapporter gällande incidenter involverande brand
- Restvärdesuppskattning
- Gällande svenska och internationella bestämmelser

Praktiska övningar; omfattande

- Rökdykning
- Rök- och släckövningar
- Släckmetoder och släckmedel
- Kemskydd

Delkurs: SM E Olje- och kemikalietankfartyg, 4 hp Oljetankfartyg

- Petroleum och petroleumprodukter
- Oljetankfartygs design och utrustning
- Säkerhet och nödatgärder
- Skydd för den marina miljön
- Simulatorövningar

Kemikalietankfartyg

- Flytande kemikalier i bulk
- Kemikalietankfartygs design och utrustning
- Hantering av kemikalietankfartyg
- Skydd för den marina miljön

Delkurs: SM F Sjö- och försäkringsrätt, 5 hp

- Internationella konventioner och regelverk och dess implementering i den nationella lagstiftningen
- Genève- och FN-konventionerna om lagar till sjöss
- Sjölagen
- Fartygssäkerhetslagen och Fartygsäkerhetsförordningen
- Sjömanslagen
- Mönstringslagen och mönstringsförordningen
- Code of Statutes of the Swedish Maritime Administration
- Sjöförklaringar och rättsprocesser
- Behörighetsförordningen
- Ship's Articles
- Bemanningsförordningen
- Kaskoförsäkringar
- P&I försäkringar
- Transportvaruförsäkringar
- Gemensamt haveri

Undervisningsformer

Undervisningen bedrivs i form av lektioner, seminarier, enskilda och gruppvisa projektarbeten samt praktiska övningar.

Obligatorisk närvaro krävs på alla övningar.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Tillämpad kunskapskontroll för de olika delkurserna:

Delkurs SM B, SM C och SM E

- Kunskapskontroll sker genom skriftliga prov och redovisning av obligatoriska uppgifter samt bedömning av den studerandes prestationer under övningarna.

Delkurs SM F

- Kunskapskontroll sker genom skriftliga prov och redovisning av obligatoriska uppgifter.

Kursvärdering

Kursvärdering skall ske i enlighet med de principer som beskrivs i Sjöfartshögskolans kvalitetssystem.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

SM B

Handbok för överlevnad till sjöss, Stefan Nilsson, ISBN 91-975877-0-2,

Scandinavian Safety Training Centre

Lektionsunderlag SM B

SM C

Brandskydd ombord, Carlsson Lars Eric och Lundmark Lars, ISBN 9789172232754,

Jure förlag AB

SM E

TOK, Olje- och kemikalietankfartyg M, Sjöfartshögskolan

SM F

Lagar inom sjöfarten, Ove Öving, Sjöfartshögskolan

Lektionsunderlag SM F, Sjöfartshögskolan

An Introduction to Marine Protection & Indemnity Insurance, Skuld

Försäkringsvillkor inom sjöfarten, Ove Öving, Sjöfartshögskolan